

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 23P/148/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213216780
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. G.Tomčovčíková Šandalová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2013:7213216780.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II samosudkyňou JUDr. Gabrielou Tomčovčíkovou Šandalovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého E. Š., G.. XX.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice, na návrh otca E. Š., G.. X.X.XXXX, trvale bývajúceho Z. C. G. F. O. Č.. XX, za účasti matky N. I., G.. XX.X.XXXX, trvale bývajúcej Z. C. G. I. F. Č.. X, toho času na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníkom B.. Š. B., zamestnancom Okresného súdu Košice I, v konaní o úprave práv a povinností rodičov takto

rozhodol:

Mení rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 41P 118/2012 zo dňa 20.2.2013 tak, že ruší výchovné opatrenie - pobyt maloletého E. Š., G.. XX.X.XXXX v Liečebno-výchovnom sanatóriu C. - K. a zveruje maloletého E. Š., G.. XX.X.XXXX, do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený a povinný sa o maloletého osobne starať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok a zaväzuje matku prispievať na výživu maloletého E. Š. výživným vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa od právoplatnosti tohto rozsudku do budúcnosti, ktoré výživné je matka povinná platiť vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec maloletého doručil tunajšiemu súdu dňa 19.6.2012 návrh, ktorým žiadal zveriť do svojej starostlivosti maloleté deti Š. C., E., M. Q. C. a zo strany matky určiť výživné na každé dieťa v minimálnej výške, ktorý návrh odôvodňoval tým, že s matkou maloletých detí nežili v spoločnej domácnosti, on sa o deti staral sám, matka žila v osade s bezdomovcami, o deti sa nezaujímal, on žil s deťmi v 1-izbovom byte, bol nezamestnaný, občas si privyrábal brigádami a zberom železa.

Návrh otca v časti zverenia maloletého E. Š., G.. XX.X.XXXX, do osobnej starostlivosti otca bol vylúčený na samostatné konanie, keďže v čase vtedy prebiehajúceho konania bolo zistené, že maloletý E. bol predbežným opatrením Okresného súdu Košice II sp. zn. 41P 118/2012 zo dňa 4.5.2012 odňatý z osobnej starostlivosti rodičov a bolo mu nariadené výchovné opatrenie - pobyt v zariadení Liečebno-výchovného sanatória a útvaru diagnostického centra C.. Následne rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 41P 118/2012 zo dňa 20.2.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.3.2013, bolo maloletému E. Š., G.. XX.X.XXXX, uložené výchovné opatrenie vo vyššie spomínanom zariadení. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 23P 158/2012 zo dňa 7.6.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.7.2013, boli súrodenci maloletého E. Q. E. C., G.. XX.X.XXXX, M., G.. XX.XX.XXXX Q. C., G.. XX.X.XXXX, zverení do osobnej starostlivosti otca, matka bola zaviazaná prispievať na každé z detí výživným vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, bolo vyčíslené dlžné výživné zo strany matky na uvedené tri maloleté deti, ako už bolo uvedené vyššie, konanie vo veci

zverenia maloletého E. do osobnej starostlivosti otca bolo vylúčené na samostatné konanie vzhľadom na prebiehajúce výchovné opatrenie pobyt maloletého v zariadení Liečebno-výchovného sanatória, návrhu otca na zverenie súrodencov maloletého a to sestier C. Q. M. a brata C. do osobnej starostlivosti otca bolo vyhodené aj vzhľadom na opakované výsledky šetrení kolízneho opatrovníka, ktorými bolo zistené, že otec zabezpečoval starostlivosť po odchode matky ako o domácnosť, tak aj o maloleté deti na požadovanej úrovni, s úradom práce, teda kolíznym opatrovníkom, riadne spolupracoval, boli mu vyplácané dávky v hmotnej núdzi a kolízny opatrovník preto doporučil zveriť mu uvedené deti do osobnej starostlivosti, keďže konštatoval, že otec starostlivosť o maloleté deti zvládal po všetkých stránkach.

Súd vykonal dokazovanie vypočutím kolízneho opatrovníka, listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 41P 118/2012 zo dňa 20.2.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.3.2013, bolo maloletému E. nariadené výchovné opatrenie - pobyt v Liečebno-výchovnom sanatóriu a útvare diagnostického centra C., obaja rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu maloletého minimálnym zákonom stanoveným výživným, o uvedenom súd rozhodol na základe vtedy zisteného skutkového stavu, ktorým bolo preukázané, že maloletý pochádzal z málo podnetného a sociálne výrazne zaostalého prostredia, rodičia výchovu a osobnú starostlivosť o maloletého nezabezpečovali na dostačujúcej úrovni, otec v tom čase nedokázal zabezpečiť starostlivosť o maloletého a tohto výchovne zvládnuť, rodičia maloletých detí spolu nežili, matka sa zdržiavala na neznámom mieste, maloletý sa dopúšťal protiprávneho konania, zanedbával povinnú školskú dochádzku, preto bolo potrebné maloletého vyňať z rodinného prostredia a uložiť mu uvedené výchovné opatrenie. Maloletý E. bol do uvedeného zariadenia umiestnený 25.2.2013, čo bolo už v spomínanom konaní sp. zn. 23P 158/2012 i dôvodom návrhu kolízneho opatrovníka na vylúčenie návrhu otca vo vzťahu k tomuto dieťaťu na samostatné konanie. Podľa informácií kolízneho opatrovníka maloletý mal byť umiestnený v LVS do 25.8.2013.

Z písomnej správy kolízneho opatrovníka z augusta 2013 vyplýva, že matka okrem E. a jeho súrodencov C., M. Q. C. z predchádzajúceho partnerského pomeru má staršieho syna V. V., G.. XX.X.XXXX, ktorý je umiestnený v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra K., najmladšie dieťa matky N. I., G.. X.X.XXXX, od roku 2011 je umiestnená v ústavnej starostlivosti Detského domova P. I.. Rodičia maloletého E. žili v spoločnej domácnosti do apríla 2012, kedy matka opustila spoločnú domácnosť pre vzájomné partnerské nezhody, deti ponechala v starostlivosti otca, ktorý o ne odvtedy zabezpečoval starostlivosť. Opakovaným šetrením pomerov v rodine kolízny opatrovník zistil, že starostlivosť zo strany otca o deti od apríla 2012 je zabezpečovaná na primeranej úrovni, otec s deťmi býval v 1-izbovom byte s príslušenstvom, ktorý bol zariadený skromne, najnutnejším nábytkom, so starostlivosťou mu vypomáhala jeho družka A. I.Á., ktorá sa často zdržiavala v uvedenej domácnosti, matka detí odišla bývať k bezdomovcom do rómskej osady pri Carrefouri, žije ako bezdomovkyňa, zdržiava sa v rómskych osadách, o maloleté deti od apríla 2012 neprejavuje žiaden záujem a neprispieva na ich výživu, otec detí je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a jeho príjmom je dávka v hmotnej núdzi, prídavky na deti a občasné brigádnicke práce, maloleté sestry C., M. Q. K. C. navštevujú základnú školu, strava je im poskytovaná zdarma v školskej jedálni, rovnako ako školské pomôcky, z dôvodu sociálnej odkázanosti, otec podľa hodnotení školy zabezpečuje primeranú starostlivosť o maloleté deti, zaujíma sa o ich školské výsledky a správanie a so školou spolupracuje. Maloletý E. počas nariadeného výchovného opatrenia bol uvoľňovaný na prázdniny do domáceho prostredia k otcovi, z pobytu sa vždy vrátil načas, jeho správanie v rámci prevýchovného procesu i po návrate z domáceho prostredia bolo podľa vyjadrenia Liečebno-výchovného sanatória a diagnostického centra C.-K. vždy uspokojivé, po ukončení pobytu sa maloletý E. mal vrátiť do osobnej starostlivosti otca s tým, že jeho pobyt v zariadení mal byť ukončený v októbri 2013, vzhľadom na uvedené kolízny opatrovník doporučil zveriť maloletého do osobnej starostlivosti otca a zo strany matky určiť minimálne výživné.

Z písomnej správy kolízneho opatrovníka z decembra 2013 vyplýva, že správanie E. v zariadení LVS C. K. bolo na požadovanej úrovni, bol slušný, skromný, ústretový a nápomocný, zadané úlohy plnil zodpovedne, rešpektoval pokyny dospelých, bol nekonfliktný, kamarátsky, v rámci hodnotiaceho bodového režimu patril takmer vždy k najlepšie hodnoteným žiakom, na vyučovaní sa zaujímal o

nové veci, získaval nové vedomosti, do výchovných činností sa zapájal aktívne, jeho vizuomotorická koordinácia bola výrazne podpriemerná zodpovedajúca úrovni 6 - 7 ročného dieťaťa, jeho verbálny prejav z obsahového a formálneho hľadiska nezodpovedal vekovej norme, jeho aktuálna úroveň rozumových výkonov bola znížená nachádzala sa v pásme výrazného podpriemeru, v oblasti pamäťových schopností došlo v priebehu pobytu k výraznému zlepšeniu, podľa záverečnej diagnostickej správy šlo o žiaka s celkovo výrazne podpriemerným rozumovým výkonom, osobnosť je detská, sociálne nedostatočne zrelá, ovplyvniteľná prostredím v negatívnom i pozitívnom smere, pretrváva uňho mierna porucha aktivity a pozornosti ADD a nižšie psychomotorické tempo. Pobyt v zariadení maloletý ukončil 25.10.2013, kedy bol uvoľnený do domáceho prostredia k otcovi. Kolízny opatrovník opakovanými šetreniami rodinných pomerov nezistil nedostatky v domácnosti.

Na pojednávaní konanom vo veci dňa 5.12.2013 prítomná kolízna opatrovníčka doporučila zveriť maloletého do osobnej starostlivosti otca, v ktorého starostlivosti sa maloletý od 25.10.2013 reálne aj nachádzal po ukončení pobytu v Liečebno-výchovnom sanatóriu, kedy si otec dieťa prevzal, na strane otca neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré by bránili vyhovneniu návrhu otca na zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti.

Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočky Košice vyplýva, že matka maloletého nepoberá zo Sociálnej poisťovne žiadne dávky.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vyplýva, že otec maloletého poberá dávky v hmotnej núdzi, v evidencii uchádzačov o zamestnanie sa nenachádza.

Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočky Košice súd zistil, že otcovi Sociálnou poisťovňou nie sú vyplácané žiadne dávky.

Podľa § 37 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúci z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštatných subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu

a) pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) pobyt v špecializovaných zariadeniach najdlhšie na šesť mesiacov,

c) pobyt v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých.

Ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Podľa § 65 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 76 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

Podľa § 77 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa ust. § 79 Zákona o rodine, kto celkom alebo sčasti splnil za iného vyživovaciú povinnosť, je oprávnený od neho požadovať úhradu tohto plnenia.

Toto právo sa premlčuje podľa osobitného predpisu.

Podľa ust. § 2 písm. c/ zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 90,42 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené neploleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa (t.j. 27,13 € mesačne).

Vzhľadom na vyššie uvedený zistený skutkový stav, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a zveril maloletého E. do osobnej starostlivosti otca, keďže dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené zákonné predpoklady pre takéto rozhodnutie, otec vzhľadom na doteraz zistené skutočnosti je schopný zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého, dlhodobo zabezpečuje starostlivosť o jeho súrodencov, v tejto jeho starostlivosti nedostatky zistené neboli, prevýchovný proces u maloletého, ktorý bol dôvodom nariadenia už spomínaného výchovného opatrenia a to umiestnenia maloletého v LVS splnilo svoj účel, maloletý sa od 25.10.2013 nachádza v osobnej starostlivosti otca, túto starostlivosť aj o maloletého otec zabezpečuje na požadovanej úrovni, preto jednoznačne súd dospel k záveru, že je v záujme maloletého jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca, čo mu umožní vyrastať v rodinnom prostredí a otec je schopný zabezpečiť maloletému požadovanú starostlivosť. Zo strany matky súd určil na maloletého E. minimálne zákonom stanovené výživné, keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že matka okrem tohto dieťaťa má ďalších 5 vyživovacích povinností, nie je nikde zamestnanou, jej jediným príjmom sú dávky hmotnej núdze.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II v troch písomných vyhotoveniach (§ 204 ods.1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že po:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods.1,2 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove mal. detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 O.s.p.).